

Scheidegger Ch. & Clerc Ph. (2002): Rote Liste der gefährdeten Arten der Schweiz: Baum- und erdbewohnende Flechten. – Bundesamt für Umwelt, Wald und Landschaft BUWAL, Bern. [124 pp.]

Recenzovaný výtisk je v knihovně J. Lišky, cena neuvedena. Online na http://www.wsl.ch/land/genetics/pdf/Rote_Liste_de.pdf.

Ochrana biodiversity je důležitým závazkem pro stále větší počet států. Důležitým nástrojem pro realizaci tohoto úkolu jsou červené seznamy ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů. Lišejníky sice patří mezi nejohroženější skupinu organismů, avšak počet specialistů studujících lišejníky je malý. Červené seznamy lišejníků jsou proto dosud udělány pouze na národní úrovni, a to ještě pouze několika států. Nedávno se k nim přidalo Švýcarsko.

Červený seznam je zpracován podle kritérií IUCN verze z r. 2001. Práce ovšem neposuzuje veškerou lichenofloru, ale zaměřuje se na zástupce nejohroženějších ekologických skupin: epifyty a terestrické lišejníky. Do těchto skupin náleží celkem 786 druhů lišejníků, červený seznam obsahuje 295 (37%) zástupců. Pro každou skupinu je seznam vypracován odděleně. Nejohroženější skupinou jsou – podle očekávání – epifyty: 44% (230 druhů). Z terestrických lišejníků je zahrnuto 24% (65 druhů). Kromě toho dalších 107 druhů (13%) je zařazeno do skupiny téměř ohrožených (kategorie NT) a 312 druhů v kategorii málo dotčených (LC). Celkem 38 druhů (22 epifytů a 16 terikolních) je v rámci země vyhynulých, 45 (35 ep. a 10 ter.) je zařazeno do kategorie kriticky ohrožených (CR), 96 (87 ep. a 9 ter.) do kategorie ohrožených (EN) a 116 (86 ep. a 30 ter.) do kategorie zranitelných (VU). Z hlediska typu stanovišť se nejvíce ohrožených epifytů nachází v polopřirozených lesích a starých porostech, pro terikolní lišejníky jsou takovým stanovištěm chudé travnaté plochy na vápencích s nikami volné půdy. Cenné jsou poznámky týkající se kritérií a jejich aplikace.

Jiří Liška

ZAJÍMAVOSTI – CURIOSITIES

Brouci bryology?

Ne, opravdu nejde o novou dosud neznámou aktivitu populární liverpoolské čtveřice. Ale i tak je titulěk zajímavý. O co však jde? Je známo, že někteří brouci požírají mechy, v nichž prodělávají alespoň část svého životního cyklu. V zaživacím traktu brouka *Byrrhus* (*Pseudobyrrhus*) *luniger* Germar, 1817 (*Byrrhoidea*, *Byrrhidae*) uloveného J. Stanovským 14.4.1985 na Kotouči u Štramberka (čtverec síťového mapování 6474) byly objeveny zbytky lístků mechu z čeledi *Polytrichaceae*. Fragmenty okrajů lístků s několikabuněčnými zuby a kousky asimilačních lamel zúžily možné zástupce až na dva, ale bezpečně určit rod se nepodařilo. Podle papil na vrcholových buňkách lamel je jasné, že zbytky patří buď druhu *Pogonatum urnigerum* (Hedw.) P. Beauv. nebo *Polytrichastrum alpinum* (Hedw.) G. L. Sm. Štramberský Kotouč je lokalitou, kde sbíraly snad všechny generace moravských bryologů. V seznamu dosud známých mechorostů okolí Štramberka ale žádný z uvedených dvou druhů není. Obsah střeva brouka – objevitele, který je bezkřídlý (a tedy nelétá), je jednoznačným důkazem toho, že *P. urnigerum* nebo *P. alpinum* na Kotouči rostl nebo ještě roste. Nezbytvá, než Kotouč navštívit a mech dohledat, ovšem priorita nálezu již patří brouku *Byrrhus luniger*.

Z. Hradílek a M. Boukal